

Conferentie

De toekomst van het Marineterrein en de gevolgen voor de omgeving

Datum: zondag 11 maart 2018-02-28
Tijd: van 14.00 – 17.00 uur (aansluitend borreltijd)
Plaats: Zuidpool – een ruimte van de Kleine Boe School –
Kleine Wittenburgerstraat 100 (bel: Dock)

Programma:

- 14.00 uur welkom door André Agterof en Gedi van Schriek
- 14.15 uur de mobiliteit en verkeer rond het Marineterrein, geluidsoverlast en fijn stof (Jeroen Verhulst samen met Jeanine Langbroek, Douwe Veldheer, Peter de Jong)
- 15.00 uur de binnenstad als werelderfgoed: de Unesco-normen en de consequenties daarvan voor het Marineterrein (door Walther Schoonenberg, bureausecretaris van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad /VVAB)
- 15.45 uur participatie en inspraak van de bewoners bij de ontwikkeling van het Marineterrein. Hoe die te regelen bij een gefaseerde ontwikkeling van het terrein? Een bestemmingsplan? Door Dominique Rethans van Urban Frameworks
- 16.30 uur de staat en status van de muur en suggesties voor de tijdelijke invulling van het terrein en mogelijke activiteiten

Procedure:

- 1 juli 2018: Planologisch Richtinggevend Document voor het Rijk (mogelijk uitstel) in de volgende stappen:
- een nieuw voorstel van B& W met in achtname van de moties van de gemeenteraad (meer ruimte voor wonen, geen terrein voor uitsluitend internationale bedrijvigheid)
 - formeel: inspraak (3 weken)
 - het Planologisch Richtinggevend Document wordt in de gemeenteraad behandeld en vastgesteld

Na overeenkomst met het Rijk volgt het *Investeringsbesluit* en het *Uitvoeringsbesluit*.

Zie verdere toelichting van Bureau Marineterrein
<https://www.marineterrein.nl/vraag-en-antwoord/>

Een uittreksel:

-
- Wat is de ambitie van het Marineterrein?
-

Op Marineterrein Amsterdam worden oplossingen bedacht, getest en toegepast voor internationale uitdagingen. Een gemeenschap van vernieuwers, wetenschappers en bedrijven werkt hieraan samen, zodat de sterke positie van Amsterdam en Nederland internationaal wordt verstevigd. Het Marineterrein wordt zodoende ontwikkeld tot een toekomstbestendig stadskwartier waar open innovatie mogelijk is, met toegankelijke en flexibele werk- en ontmoetingsruimtes, bijzondere woonvormen, sport, recreatie en groen.

- Waarom wordt het Marineterrein een internationaal innovatiemilieu?
-

De keuze voor innovatie als invalshoek komt voort uit een toenemend belang van kennis en creativiteit voor de nationale economie en de werkgelegenheid. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat innovatie goed gedijt in een binnenstedelijke omgeving. Het Marineterrein wordt dus het economisch ecosysteem dat de stad, de regio en Nederland versterkt.

- Blijft het Marineterrein een bijzondere plek?
-

Wie Marineterrein Amsterdam betreedt, merkt direct dat het een bijzonder deel van Amsterdam is. De muur, het omringende water, de rust, het groen en verschillende beeldbepalende gebouwen spreken tot de verbeelding en maken van Marineterrein Amsterdam een plek die zich onderscheidt van andere plekken in de stad. Deze kwaliteiten blijven ook in de toekomst natuurlijk zo veel mogelijk behouden.

- Vanuit welke waarden wordt het Marineterrein ontwikkeld?
-

Er zijn waarden vastgesteld die belangrijk zijn bij de ontwikkeling van het Marineterrein. Die waarden zijn **vernieuwing** (open voor verandering, innovatief), **verbinding** (van mensen en van kennis) en **focus** (rust, onverstoord werken aan oplossingen). Naast deze waarden zijn er ook thema's die richting geven bij de selectie van huurders, bij het initiëren van projecten en bij het programmeren van activiteiten.

- Welke thema's zijn belangrijk voor het Marineterrein?
-

De thema's die op dit moment van belang zijn voor het Marineterrein zijn **water, leren, wonen, mobiliteit** en **gezondheid**. Voor de onderstaande maatschappelijke vraagstukken zoeken we oplossingen.

- **Water:** Hoe regelen we schoon zwemwater in de haven van het Marineterrein en een waterhuishouding die steden neerslagbestendig maakt, gebouwen koelt en daken vergroent?
- **Leren:** Technologie verandert de wereld in hoog tempo. Welke nieuwe vaardigheden moeten we leren om sterk te blijven?
- **Wonen:** Verstedelijking en klimaatverandering hebben grote gevolgen voor de manier waarop we leven en wonen. Welke innovatieve woonvormen bieden oplossingen?
- **Mobiliteit:** We willen af van vervuilende en ruimte verslindende voertuigen in de stad. Hoe organiseer je dat zó dat goederen en mensen nog wel op plaats van bestemming komen?
- **Gezondheid:** Voldoende beweging is een van de belangrijkste voorwaarden voor een gezond leven. Hoe zorg je ervoor dat mensen met plezier gaan bewegen en sporten?

-
- Wordt het terrein duurzaam?
-

Het Marineterrein wil vooroplopen in de verduurzaming van water-, energie- en afvalstromen. Er wordt momenteel onderzocht hoe dit het beste kan. Tegelijkertijd wordt er al geëxperimenteerd met maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen: het **blauw-groene dak** op gebouw 002 is daar een goed voorbeeld van.

- Komen er woningen op het terrein?
-

Ja, een terrein met bedrijvigheid in het hart van de stad kan niet zonder woningen en bewoners die bijdragen aan de sfeer en levendigheid op het terrein. Daarnaast is er veel behoefte aan woningen in de stad. Het aantal en het soort woningen dat wordt gebouwd, is nog niet bepaald. De woningen zullen moeten passen bij de ontwikkeling van het Marineterrein als toekomstbestendig stadskwartier en zijn dus anders dan we gewend zijn.

- Wat voor soort woningen komen er?
-

Het innovatieve karakter van het gebied zal ook in het wonen terugkomen. Bijvoorbeeld in innovatieve bouw- of verbouwtechnieken, flexibele woningen en gebruikscontracten, woningen met gezamenlijke, circulaire voorzieningen of experimentele woonvormen.

- Komt er autoverkeer op het terrein?
-

Het terrein is nu autoluw: alleen vergunninghouders en leveranciers kunnen met de auto het terrein op. Het gebied wordt in de toekomst autovrij. Voor het vervoer van mensen en goederen wordt dus gezocht naar andere, innovatieve oplossingen.

- Komen er sportvoorzieningen?
-

Sporten creëert een gezonde stad, bevordert de interactie op het terrein, met de omgeving en de stad. In de openbare ruimte, de helft van het gehele terrein, is straks veel ruimte om te bewegen, te spelen en te sporten, maar mogelijk niet op de plek waar de sportvelden nu liggen. Sportvelden worden multifunctioneel en wellicht ook verplaatsbaar. Ook wordt onderzoek gedaan naar sporten op daken en er zijn plannen voor een inpanidige sportfaciliteit.

- Blijft het Marineterrein een 'eiland'?
-

Nee, Marineterrein Amsterdam wordt een open, uitnodigend gebied, met fysieke verbindingen met de omgeving en veel ruimte voor groen, recreatie, ontmoeting en ontspanning. Activiteiten op het gebied van cultuur, sport en kennis zijn voor iedereen toegankelijk. Er komen verder nog meer routes voor fietsers en voetgangers.

Ontwikkeling en strategie

- Wie begeleiden de ontwikkeling van het Marineterrein?
-

Het Rijk (als huidige eigenaar van het Marineterrein), de gemeente Amsterdam (als beoogd koper) en Bureau Marineterrein Amsterdam (als projectbureau). Zij hebben onderling duidelijke afspraken gemaakt over de ambitie, de opdracht aan Bureau Marineterrein Amsterdam, de tijdelijke verhuur van gebouwen die leegkomen, de realisatie van de eerste projecten en de manier van ontwikkelen. Dit staat in de [bestuursovereenkomst](#).

- Welke betekenis hebben de huidige ontwikkelingen?
-

Alles wat er nu gebeurt op het terrein is tijdelijk, maar wel richtinggevend voor de toekomst. Bureau Marineterrein Amsterdam initieert en begeleidt deze huidige, tijdelijke ontwikkelingen in opdracht van het Rijk en de gemeente Amsterdam. Over de toekomstige definitieve ontwikkelingen beslissen de overheid en de politiek.

- Hoelang duren de tijdelijke ontwikkelingen?
-

Naar verwachting starten na 2021, gefaseerd, de definitieve ontwikkelingen. Tot die tijd vinden richtinggevende, tijdelijke ontwikkelingen plaats. In 2018

worden belangrijke keuzes gemaakt over de toekomst van het gebied en de bijbehorende planning.

- Wat is de opdracht aan Bureau Marineterrein Amsterdam?
-

De opdracht aan Bureau Marineterrein Amsterdam is de economische en intrinsieke waarde van het terrein te ontwikkelen. Dat betekent dat zowel de economische als maatschappelijke betekenis van het terrein van toenemend belang wordt voor de gebruikers, Amsterdam en de samenleving in zijn geheel. In de [bestuursvereenkomst](#) is deze opdracht omschreven.

- Wat doet Bureau Marineterrein Amsterdam?
-

Bureau Marineterrein Amsterdam beheert en exploiteert de ruimtes en faciliteiten die beschikbaar komen. Vanuit de programmering daarvan werken we aan een betekenisvolle toekomst voor het gebied. Onder programmering verstaan we de organisaties die tijdelijk op het terrein komen, de activiteiten die er plaatsvinden en de projecten die er ontstaan. Het is daarnaast ook de taak van Bureau Marineterrein Amsterdam om het publiek te informeren over de ontwikkelingen en de dialoog met de omgeving gaande te houden.

- Welk mandaat heeft Bureau Marineterrein Amsterdam?
-

Het bureau kan, binnen de kaders van de [bestuursvereenkomst](#) en de onderliggende [strategienota](#), zelfstandig beslissingen nemen over de tijdelijke ontwikkelingen op het terrein. Bijvoorbeeld over het initiëren van projecten en de acceptatie van tijdelijke huurders en activiteiten. Een stuurgroep waarin Rijk en gemeente zitting hebben controleert Bureau Marineterrein Amsterdam.

- Hoe wordt het Marineterrein ontwikkeld?
-

Marineterrein Amsterdam wordt stap voor stap en proefondervindelijk ontwikkeld. Dat betekent dat er getest wordt welke activiteiten het best bijdragen aan de gestelde doelen. De bedrijven en organisaties op het terrein moeten dus echt bewijzen dat ze daadwerkelijk innovatief zijn en zich inzetten voor het delen van kennis. Dat is een andere aanpak dan bij een traditioneel bestemmingsplan, waarbij er een vastgesteld eindbeeld is.

- Waarom wordt stap voor stap ontwikkeld?
-

Rijk en gemeente hebben voor deze organische (of adaptieve) ontwikkeling gekozen omdat daarmee flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe inzichten en grote uitdagingen in de toekomst.

- Waarom is er geen bestemmingsplan?
-

Van oudsher is Marineterrein Amsterdam een militair gebied. Daarom is er op dit moment geen bestemmingsplan.

-
- Komt er een bestemmingsplan?
-

Er komt in ieder geval een document dat richting geeft aan de planologische ontwikkeling van het terrein. Of dit een bestemmingsplan wordt of een omgevingsplan, is nog niet bekend.

- Wanneer wordt het Marineterrein verkocht?
-

Dat is nog niet bekend. Het Rijk wil de bestemming van het bijzondere terrein waarborgen vóór verkoop van het terrein. De gemeente stelt kaders, bijvoorbeeld door het maken van het bestemmingsplan of omgevingsplan, de erfpachtovereenkomsten, het afgeven van vergunningen en door eventueel subsidies te verstrekken. Daarnaast kunnen er privaatrechtelijke overeenkomsten worden afgesloten. De gemeente Amsterdam heeft het recht van eerste koop.

Plan- en besluitvorming

Hier vind je informatie over het proces rondom de plan- en besluitvorming en de bijbehorende inspraak.

- Wie is waarvoor verantwoordelijk op het Marineterrein?
-

De huidige, tijdelijke ontwikkelingen worden begeleid door Bureau Marineterrein Amsterdam, in opdracht van het Rijk en de gemeente Amsterdam. Over de toekomstige definitieve ontwikkelingen beslissen de overheid en de politiek. Wat betreft de besluitvorming en de bijbehorende inspraak wordt het zogenaamde Plaberum gevolgd: het Plan- en Besluitvormingsproces Ruimtelijke Maatregelen 2017 van de gemeente Amsterdam.

- Hoe verloopt de plan- en besluitvorming rond het Marineterrein?
-

Het Plan- en Besluitvormingsproces Ruimtelijke Maatregelen 2017 (Plaberum) deelt ruimtelijke projecten op in vier fases. De principenota hoort bij fase 1, de verkenningsfase. In deze fase zijn de wenselijkheid, mogelijkheden en richting van ruimtelijke ontwikkeling in het gebied verkend. Daarnaast zijn in deze principenota de verdere processtappen, de rolverdeling en het participatieproces beschreven.

De verkenningsfase is afgesloten met een bestuurlijk besluit van het College van B&W, het principebesluit (juli 2017), dat richting geeft aan fase 2, de haalbaarheidsfase. In deze fase wordt de haalbaarheid van het project verder uitgewerkt en vastgelegd in een projectnota met bijbehorend projectbesluit. De gemeenteraad heeft echter, bij de bespreking van de principenota in oktober

2017, een motie aangenomen, waarin is opgenomen dat de gemeenteraad aanzienlijk meer woningen wenst te realiseren op het Marineterrein.

Daarnaast is tussen Rijk en gemeente in de bestuursovereenkomst afgesproken dat er een richtinggevend document voor de planologische besluitvorming moet komen, met daarin een verdere inkadering van de uitgangspunten voor de definitieve ontwikkeling op de langere termijn. Deze nota van uitgangspunten vormt straks een integraal onderdeel van de projectnota. Rijk en gemeente zullen in wederzijds overleg moeten bepalen hoe de motie van invloed is op deze uitgangspunten. Met de gemeenteraad is afgesproken er pas na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 een nieuw voorstel zal worden voorgelegd, leidend tot een projectbesluit. Bij dit projectbesluit zal ook worden afgewogen of de gemeente het terrein kan aankopen van het Rijk. Hierna volgen nog fase 3, de ontwerpfase en fase 4, de uitvoeringsfase. Fase 3 wordt afgesloten met een investeringsbesluit met daarin uitspraken over het ontwerp, het programma en de middelen voor de uitvoering.
